

Sygn. akt: I C 311/17 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Robert Wysocki
Protokolant:	stażysta Paulina Barwińska

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2017 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w G.

przeciwko K. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego K. S. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. kwotę 785,64 zł (siedemset osiemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) wraz z odsetkami umownymi od kwoty 765,64 zł (siedemset sześćdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, tj.:

a) 16 % od dnia 5 lipca 2014 roku do dnia 8 października 2014 roku,

b) 12% od dnia 9 października 2014 roku do dnia 4 marca 2015 roku,

c) 10% od dnia 5 marca 2015 roku do dnia zapłaty, a w razie zmiany wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 1 stycznia 2016 roku - z odsetkami stanowiącymi 4-krotność wysokości tych odsetek, nie więcej jednak niż w wysokości ustawowych odsetek maksymalnych za opóźnienie,

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

3. zasądza od pozwanego K. S. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. kwotę 36,61 zł (trzydzieści sześć złotych sześćdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 311/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie przeciwko K. S. pozew o zapłatę kwoty 1015,00 zł. z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie od dnia 5 lipca 2014 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu – do rozpoznania w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki pieniężnej nr (...) wypłaconej w dniu 19 marca 2014 roku, na mocy której powód zobowiązał się udzielić pozwanemu pożyczki w kwocie 500,00 zł, a pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkę zgodnie z harmonogramem spłat. Z uwagi na nie spłacanie zadłużenia, powód wypowiedział przedmiotową umowę, a cała należność wynikająca z umowy stała się wymagalna. Powód podkreślił, iż podejmował próby mediacji z pozwanym, jednak pozwany zadłużenia nie spłacił. Na dochodzoną pozew kwotę składają się: kwota 500,00 zł. tytułem niespłaconych rat kapitałowych, kwota 265,64 zł. tytułem opłaty wstępnej, kwota 229,36 zł. tytułem opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania, kwota 40 zł. tytułem kosztów przygotowania i wysłania korespondencji do pozwanego.

Wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z 19 kwietnia 2017 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Człuchowie.

Powód wskazał, iż na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk Północ w Gdańsku z dnia 17 czerwca 2014 roku nastąpiło połączenie w trybie art. 492 § 1 KSH poprzez przeniesienie całego majątku (...) S.A. z siedzibą w G. na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G..

Pozwany K. S. nie złożył odpowiedzi na pozew, prawidłowo wezwany i pouczone o skutkach niestawiennictwa, stawił się na termin rozprawy w dniu 11 lipca 2017 roku i złożył w niniejszej sprawie wyjaśnienia w których wskazał, iż zawarł z powodem umowę pożyczki z tytułu której otrzymał kwotę 500,00 złotych. Pożyczka ta miała zostać spłacona zgodnie z harmonogramem w 20 ratach tygodniowych, pozwany wyjaśnił, iż skorzystał z opcji spłaty pożyczki w domu, ale nikt nigdy nie pojawił w imieniu firmy (...) aby odebrać od niego pieniądze na poczet raty i w zakresie opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania pozwany kwestionuje roszczenie powoda jako nieuprawnione. W pozostałym zakresie pozwany uznaje roszczenie powoda w całości. Ponadto pozwany wyjaśnił, iż przestał płacić raty gdyż odbywał karę pozbawienia wolności z niewielkimi przerwami od dnia 29 lipca 2014 roku do dnia 6 czerwca 2017 roku.

W dniu 17 lipca 2017 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie wydał w sprawie wyrok, w którym powództwo uwzględnił co do kwoty 785,64 zł., a w pozostałym zakresie oddalił.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 marca 2014 roku (...) S.A. z siedzibą w G. zawarł z pozwanym K. S. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 500,00 zł, na okres 20 tygodni od daty wypłaty pożyczki. Pozwany zobowiązał się zwrócić kwotę pożyczki w tygodniowych terminach płatności określonych zgodnie z umową.

bezsporne, nadto dowód: umowa pożyczki k. 9

Pozwany nie dokonał w terminie określonym w umowie spłaty żadnej raty pożyczki, w związku z czym powód wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania w terminie 7 dni od otrzymania wezwania do zapłaty kwoty 248,75 zł.

bezsporne, ponadto dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 06/05/2014 r. k. 10

W dniu 27 maja 2014 roku powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki z zachowaniem 30-to dniowego okresu wypowiedzenia i wezwał pozwanego do niezwłocznej zapłaty zadłużenia wymagalnego na dzień sporządzenia pisma w wysokości 418,00 zł.

dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 27 maja 2014 roku; k. 11

W dniu 27 maja 2014 roku powód skierował do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 418,00 zł. w nieprzekraczalnym terminie 7 dni

dowód: ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty k.13

W dniu 17 czerwca 2014 roku na mocy postanowienia Sądu Rejonowego (...) nastąpiło połączenie w trybie art. 492 § 1 KSH poprzez przeniesienie całego majątku (...) S. A. z siedzibą w G. na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G..

dowód: postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk Północ w Gdańsku z dnia 17 czerwca 2014 roku k.15

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód dochodził roszczenia z tytułu niespłaconego kapitału pożyczki i kosztami administracyjnymi, przygotowawczymi oraz windykacyjnymi wynikającego z umowy zawartej z pozwanym.

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Pozwany przyznał, że zawarł umowę na którą powoływał się powód oraz, że nie wywiązał się z warunków tej umowy. Jednak zakwestionował opłatę za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania tj. kwotę 229,36 wskazując, iż nigdy żadna osoba z ramienia firmy (...) S.A. z siedzibą w G. nie stawiała się w miejscu zamieszkania pozwanego, aby pobrać kwotę na poczet spłaty raty pożyczki. Pozwany nie uznał więc powództwa w zakresie wyżej wskazanym, stąd Sąd nie może wywodzić skutków wynikających z art. 213 k.p.c. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.

Ponadto strona powodowa nie stawiała się na termin rozprawy i w żaden sposób nie ustosunkowała się do twierdzeń pozwanego.

Zdaniem Sądu przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W ocenie Sądu, zawarte w pozwie twierdzenia budziły poważne wątpliwości, albowiem powód dochodził oprócz spłaty kapitału pożyczki, także zwrotu opłaty wstępnej oraz opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania, a także poniesionych kosztów z tytułu przygotowania i wysłania korespondencji windykacyjnej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuje, tym bardziej, że jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontrydiktoryjności) w procesie, a po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecniczą obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd.

2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznany spór jest ich sprawą, a nie sądu.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Na podstawie umowy pożyczki, pozwanemu wypłacono kwotę 500,00 zł oraz obciążono go dodatkowymi kosztami – opłatą wstępną w kwocie 265,64 zł, opłatą za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania w kwocie 229,36 zł oraz – wobec niewywiązania się z umowy – kosztami windykacyjnymi. Bezsprzecznym był również fakt, iż pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkę w 20 tygodniowych ratach, lecz nie spłacił żadnej raty z uwagi, iż został osadzony w Zakładzie Karnym. Powód wypowiedział mu umowę pożyczki, a pozostała do spłaty należność stała się wymagalna. Jak wynika z treści pozwu, na dochodzoną należność składały się następujące kwoty: kwota 995,00 zł na którą składają się kwoty kapitału - 500,00 zł., kwota opłaty wstępnej 265,64 zł. oraz opłata za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania - 229,36 zł. a nadto na kwotę dochodzonego roszczenia złożyły się koszty przygotowania i wysłania korespondencji w łącznej kwocie 40 złotych.

Pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia, twierdząc, iż opłata za obsługę pożyczki w domu została naliczona niezasadnie gdyż przedstawiciel powoda nie przybył do jego miejsca zamieszkania, aby pobrać kwotę na poczet spłaty raty pożyczki. W pozostałym zakresie pozwany uznał żądanie powoda.

Wątpliwości Sądu wzbudził wskazany przez powoda składnik zobowiązania, a mianowicie obciążenie pozwanego obowiązkiem uiszczenia: kwoty 229,36 zł tytułem opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania. Zauważyć należy, że ta opłata stanowi łącznie blisko 45% sumy kapitału pożyczki.

Strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy zawartej w dniu 19 marca 2014 roku były dla ich stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia umowy. Umowy konsumenckie podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej wynikającej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez przedsiębiorcę (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazał w art. 385¹ § 3 k.c., że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Oznacza to, że w znacznej liczbie przypadków ciężar dowodu będzie spoczywał na przedsiębiorcy udzielającym pożyczki.

O rażącym naruszeniu interesów konsumenta można mówić w sytuacji nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym, natomiast działanie wbrew dobrym

obyczajom będzie miało miejsce wtedy, gdy w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego partner konsumenta tworzy takie klauzule umowne, które godzą w równowagę kontraktową stosunku.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 483 § 1 k.c. w przypadku nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego wykluczone jest zastrzeżenie kary umownej, która miałaby charakter odszkodowawczy. Funkcję odszkodowawczą pełnią bowiem w przypadku tego rodzaju zobowiązania odsetki za opóźnienie zastrzeżone na podstawie art. 481 § 1 k.c. (por. Marcin Lemkowski „Odsetki cywilnoprawne”, wyd. Wolter Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa 2007, str. 95 i n.). Wysokość odsetek jest natomiast limitowana treścią przepisu art. 359 § 2¹ k.c., który wprowadza maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnych. Inne należności dochodzone z tytułu zawartej umowy kredytowej, w tym koszty upomnień, wezwań i opłat, powód winien wykazać, że zostały one rzeczywiście poniesione przez powoda bądź poprzedniego wierzyciela.

Dodatkowe koszty pożyczki obejmujące opłatę wstępną i opłatę za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania zostały określone po indywidualnym ustaleniu z pozwanym. Zgodnie z art. 353¹ k.p.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego.

Pozwany zakwestionował powództwo w zakresie opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania w kwocie 229,36 zł. W pozostałym zakresie pozwany uznał żądanie powoda wskazując, iż rzeczywiście otrzymał 500,00 zł. kapitału z tytułu zawartej umowy pożyczki oraz, że powód słusznie naliczył opłatę wstępną, bo poniósł dodatkowe koszty w związku z zawarciem umowy pożyczki w miejscu jego zamieszkania, a także, iż otrzymywał korespondencję od powoda, którą odbierała jego siostra i mu ją przekazywała, kiedy odbywał karę pozbawienia wolności. Ponadto pozwany wskazał, iż na kwoty widniejące w umowie wyraził zgodę i były one wpisywane w umowie w dniu jej zawarcia.

Analizując zasadność opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania, należy zauważyć, że strona powodowa nie wykazała w toku niniejszego postępowania dwóch okoliczności – po pierwsze, aby opłata ta była rzeczywiście niezbędna z punktu widzenia realizacji obowiązków umowy pożyczki i w jaki sposób wysokość tej opłaty została ustalona, a po drugie, że poniosła je w wysokości wskazanej w umowie pożyczki. W szczególności powód nie wykazał, ile wzyt miało rzeczywiście miejsce u pozwanego w związku z realizacją spłaty.

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu zasadnym było uznać żądanie w zakresie kwoty 785,64 zł. tytułem niespłaconych rat kapitałowych w kwocie 500,00 zł. oraz opłaty wstępnej w kwocie 265,64 zł. oraz poniesionych kosztów korespondencji w łącznej wysokości 40,00 zł.

W pozostałym zakresie tj. w zakresie kwoty 229,36 zł, na którą składała się opłata za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania – powództwo podlegało oddaleniu.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c., uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwym jest, że powód żądał zasądzenia na swoją rzecz kwoty 1015,00 zł, jak również, że roszczenie powoda zostało uwzględnione w zakresie kwoty 785,64 zł tj. w 77 %.

Do niezbędnych kosztów po stronie powoda zaliczono uiszczoną opłatę sądową od pozwu w kwocie 30,00 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Przyjmując, iż powód wygrał w 77%, zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 36,61 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.